

בחוקותי (תשי"ח) א - י"ג

לענין הכרבות בכללן ע' גליון בחוקותי תשי"ז.

א. י"א ונתתי מטכני בתוככם ולא תועל בפני אתכם.
רש"י: אין רוח קצה בכך; כל-געילה לטון פליטת דבר הבלוע בדבר, כמו (ספ"ב א')
"כי שם גועל מן גבורים", לא קכל המטיחה, טמוטחין מן של עור
מבוסל, כדי להחליק מעליו. מכת חץ או חנית, שלא יקוב העור.

מקשה הרמב"ן:

ולא ידעתי מה הסעם הזה, ויאמר הקב"ה, כי בטמנו כל המצוות
ועשותנו רצונו לא ימאס אותנו בגעול בפשו, וכן בעברנו על בריתו
ועשותנו נאצות גדולות, אמר (פסוק מ"ד)... לא מאסתים ולא
געלתים לכלותם, להפיר בריתי אתם. ואמר הנביא ביצת קללה:
"המאס מאסת את יהודה, אם בציון געלה בפניך?"
הסבר את קוטיהו ונסה ליטב אותה!

- ב. שאלות ודיוקים ברש"י:
- (1) ו-ד"ה ונתתי שלום: שם
תאמרו: "תרי מאכל והרי
משתה, ואם אין שלום
אין כלום!" ת"ל: "ונתתי
שלום בארץ" מכאן שהשלום
שקול כנגד הכל, וכן הוא
אומר (ישעיה מ"ה ז'):
"עושה שלום ובורא את הכל".
 - (א) מקשה בעל דברי דוד: י"א לדקדק מלן
עזהו דרך תירוץ על קוטיהו "שם תאמרו...".
אמאי לא באמר ש"ונתתי שלום" הוא הבטחה
כעאר הבטחות, לא דרך קוטיהו ותירוץ?
ישב קוטיהו!
 - (ב) רש"י הביא כאן את הפ' ביטעיה לפי הנאמר
בברכות י"א: "כתיב 'רע' וקרינן 'הכל',
וכן הוא נוסח בברכת יוצר אור. ואולם
במקורו בספרא נ': "ובורא רע". -
הסבר, מה ראייה מן הפ' ביטעיה לענינו
ומה ראה רש"י להביא את לשון "הכל"? וחלא
בדרך כלל אם אומר רש"י "וכן הוא אומר"
כוונה לפסוק מפורט!

(2) ה ד"ה ורדפו מכם: מן החלשים
שבכם ולא מן הגבורים
שבכם.

- (3) ה ד"ה חמטה מאה ומאה מכם
רבבה: וכי כך הוא
החטבון, וחלא לא היה
צריך לומר אלא: מאה מכם
שני אלפים ירדפו?
אלא שאינו דומה מועטין
העושין התורה למרובין
העושין את התורה.
- (א) הסבר מה היא תשובתו של רש"י לקוטיהו!
(ב) דברי רש"י אלה מביא הרמב"ן בר' י"ה כ"ד
ד"ה חמטים צדיקים כדי ליטב בעזרתם
קוטיהו על רש"י. הסבר מה ענינם שם?
- (ג) מקשה הרמב"ם: ויש לתמוה דאם כן באומות
הצולם דכתיב בהם (דב' ל"ב ל') "איכה
ירדף אחד אלף ושנים יניסו רבבה" היה
לו לומר "ושנים יניסו שני אלפים".
ולמה לא פרט שם רש"י דבר?
ישב קוטיהו!

ג. שאלות בראב"ע

- (1) ד"ה אם בחקותי... וי"ו ונתתי כו"ו
והארץ היתה תהו ובהו, ולעולם
כאשר המלה מלרע עם וי"ו הסעם הוא
לעתי"ו ואם מלעיל עבר,
הדף ממתי מעט.
- (2) ה ד"ה וטעם ויטבתם לבטח: כי בימי הרעב
יגלו בני אדם ממקומם, כטעם (בר' ד')
"לא חוסף תת כחה לך, נע ונד תהיה
בארץ".
- (3) ז' ד"ה ונתתי שלום בארץ: ביניכם
מה קשה לו?

- (4) ה " ורדפו מכם חמטה מאה: והחמטה כי מתי (א) מה קשה בפסוקנו?
מטע מכם ירדפו מתי רב מהאויבים. וכבר
חודעתין בטער סאזנים, כי עשרה ומאה ואלף
ורבבה שהיא עשרת אלפים - מן חשבון. ומנהג (ג) מהי סברתם ויל היט אומרים?
המרה לומר: אחד לעשרה, כמו (שמואל ב')
י"ח ג' "כי אתה כמונו עשרת אלפים". ומה הוסיף כי המאה ירדפום חמ"ה
וכפל מנהג המרה וכל אחד מהמאה ירדוף מאה. ויש אומרים, כי בעבור
התחדות האחרים יוסיף המספר, וכן (דב' ל"ב ל'): "איכה ירדף אחד אלף",
ואין צורך.